

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 30 lir

TRST, nedelja 31. januarja 1960

Leto XVI - Št. 27 (4490)

Odprto pismo De Gaullu

Pariški tednik «France Observateur», ki je to pismo objavil, je bil zaplenjen, ker govori o dejanskih možnostih in namenih predsednika francoske republike

Objavljamo najbolj značilne odlomke iz «Pisma generalu de Gaullu», ki ga je Claude Bourdet objavil v francoskem tedniku «France Observateur», zaradi česar ga je policija zaplenila. Uredništvo tednika je protestiralo in pri tem poudarilo, da so hoteli edati z zaplenbo zadostno doležen vojaškim krogi. V zvezi z razvojem dogodkov v Franciji in Alžiriji je pismo še bolj pomembno.

Gospod predsednik republike!

Vojska je polagoma razumela, da ste ranljivi, ker niste hoteli ravnati z njo kot z nasprotnikom. 16. septembra lani ste vzbudili vtis, da nameravate kreniti na druga pota, toda že kakšnih trideset nesrečnih, civilistov in vojakov, je plačalo v Alžiru za življenjem zaradi Vaše negotove politike. Ker si niste upali ali pa ker niste hoteli prisiliti vojske da bi sprejela takojšnja pogajanja z alžirsko osvobodilno fronto, ki sta jih Francija in ves svet pričakovala; pogajanja, ki ste jih Vi nakazali v smislu samoodločbe in ki bi morala biti zato lažja, Vam ni uspelo spraviti k razsodnosti zbor oficirjev, marveč ste dosegli samo to, da so postali zaskrbljeni.

Vaše metode bi lahko označili s Fochovim stavkom: «Premočno, kar se tiče šibkosti, ki jo vsebuje, in presibko, kar se tiče močne vsebine.»

Provokacija gen. Massuja je logični simbol nerazumevanja, ki so jo občutili ti vojak in hkrati simbol premajhnega strahu, ki ga občutijo pred Vami sedaj. Posledice so prav tako usodne. Ni govoril samo Massu in Vi ste to dobro vedeli; preko tega glasnika so spregovorili vsi oficirji. Še enkrat niste hoteli napasti resničnih nasprotnikov.

In sedaj, glejte vstajajo! Ni ravno važno, da je ta vstaja delno sad nesporazuma. Morda je večina voditeljev vojske ni želela.

Ljudje, ki so jo sprožili, so bolj nasilni kot razumni in gotovo niso bili sposobni slediti računom kakega Challa ali Elyja, niti razumeti vrednosti kart, ki sta jih ta dva vključila v njihovo igro.

Kar je gotovo, je dejstvo, da bo vstaja služila vojski in samo vojski. Če že ne drugega, je vojska dopuščala ter namerno dovolila, da se je ta vstaja razširila in sedaj nič ne kaže, da jo namerava zaustaviti. Uporniki so hkrati njeni najboljši zavezniki in njeni najboljši alibi. Toda tudi če bi hotela vojska streti vstajo, bi bil rezultat isti: oficirji in generali v Alžiriji bi si sedaj usvojili gesla upornikov.

Zaradi položaja, ki ste ga dopustili nastati, niste več razsodnik v Alžiriji Vi, marveč je razsodnik vojska.

Zgodovina se naglo razvija. Če sodimo po tem, kar ste popustili v zameno za Massuja, si lahko predstavljamo že kar sedaj, kaj vojska želi in bo od Vas dosegla v nekaj tednih v zameno za zelo relativno podporo, ki Vam jo nudi proti vstaji. Z ritmom takšne vrste ne bo Vaša oblast vzdržala več dolgo časa.

Toda lahko bi bili izbrali drugo pot.

Vi pa je prav gotovo ne boste izbrali, o tem sem se preveč prepričan. Kljub temu pa Vam jo želim opozoriti. Se dandanes ne bi mogla vojska absolutno ničesar storiti proti Vam, če ne bi bili tako popustljivi proti njej. Dandanašnji ne more nihče igrati proti Vam tiste vloge, ki ste jo Vi posebejli proti Četrtri republiki.

Niti en general na vsakih deset ne bi bil dandanes pripravljen tvegati svoje kariere in svoje družine v upor proti Vam, kajti ni novega De Gaulla, ki bi lahko dal generalom takšna zagotovila, kakršna ste jim jih dali Vi pred osemnajstimi meseci. Orožje, ki bi ga bila lahko uporabila René Coty in Pierre Pflimlin tedaj, bi bilo sedaj v Vaših rokah še bolj učinkovito: 500 tisoč mladenčev, ki ste jih pri-

silili, bojevati se v odvratni vojni, bi lahko od danes do jutri odtegnili oblasti od njihovih oficirjev, če bi se ti uprli. Tako bi ostala vojska, kot se temu pravi, kakor telo brez udov ali kakor na pol prazna obleka.

Voditelji vojske to dobro vedo, kakor veste to dobro tudi Vi. Toda njihova moč je v tem, da prav tako dobro vedo, da si ne boste nikoli upali iti do kraja. Toda dovolj bi bilo, če bi se obrnili na vso državo od leve do desne, vstevši tistih 500 tisoč mladenčev, ki služijo vojaški rok, ter če bi se odločili za takojšnja pogajanja: izid spopada bi bil odločen, se preden bi se sploh začel.

Toda Vi se bojite prav tega, to je, da bi bili kot leta 1940 predstavnik francoskega ljudstva proti razrednim silam, katerim pripadate.

Glejte, zakaj boste nadaljevali z bedno igro, v kateri se Vaša oblast razbija, razen če ne bode Vaši nasprotniki storili nepopravljive napake. Toda nihče Vam ne bo za to hvaležen. Kakor drugi, ki so hoteli v preteklosti raje upoštevati interese in predsodeke ustaljenega reda, kot da bi se povezali z ljudstvom, boste — oziroma ste že — predmet sovražnosti in prav kmalu tudi sovražstva tistih kast, ki menijo, da ni bilo nikoli storjenega dovolj v njihovo korist. Vi boste — da tudi Vi — «človek, ki je prodal Imperijo». Vi boste, človek, ki je «zgulil Alžirijo». Vi boste plačali za svoje napake in za svoje zasluge. Plačali boste predvsem za svoje šibkosti.

Kar se nas tiče, gledamo drugam.

Zia, ki ste jih pomagali ustvarjati in ki ste jih prikrivali s svojo navzočnostjo, kakor skriva obezira, ne da bi jo ozdravila, bodo zopet prišla na dan bolj strupena in bolj tragična, kot so bila pred osemnajstimi meseci.

Mi se bomo postavili v bran, kakor smo bili pripravljeni, upreti se jim pred osemnajstimi meseci.

Alžirski begunci nastanjeni v neki tuški vasi. Na sliki so skoraj sami otroci

Barikade v Alžiriji

Pričetek devetega kongresa Komunistične partije Italije

Pogoji za ustvaritev nove večine v izčrpnem poročilu Togliattija

Na kongresu 948 delegatov z glasovalno pravico ter 174 mladincev, članov CK in kontrolne komisije - Danes diskusija o tajnikovem poročilu

RIM, 30. — Davi se je v kongresni palači EUR pričel deveti kongres KPI, ki ga je ob 9.40 otvoril senator Terracini. Kongresa se udeležuje 948 delegatov z glasovalno pravico ter 174 mladincev in članov CK in kontrolne komisije, ki niso bili ponovno izvoljeni za delegate, številni predstavniki strank in tujih delegacij ter okrog 700 osebnosti iz političnega, kulturnega, umetniškega in znanstvenega življenja. Ob otvoritvi kongresa so bile navzoče tudi delegacije komunističnih partij iz 29 držav. Sovjetsko delegacijo vodi tajnik CK KP SZ Suslov.

Po uvodnem govoru senatorja Terracini je podal poročilo generalni tajnik KPI Palmiro Togliatti, ki je govoril tri ure do 13.15. Zatem je predsednik kongresa senator Terracini predlagal seznam članov raznih delovnih komisij, ki ga je kongres odobril, nakar se je ob 13.30 plenarno zasedanje kongresa prekinilo in se bo nadaljevalo jutri ob 9. uri z diskusijo o Togliattijevem poročilu. Današnji popoldan je bil posvečen delu politične ko-

misije, ki pripravlja sklepno resolucijo in proučuje popravke k tezam, ter voline komisije in komisije za statut. Kongres bo trajal šest dni in se bo končal v četrtek.

Ko je dal senator Terracini besedo Togliattiju, so vsi kongresisti vstali in mu dolgo ploskali. V začetku svojega poročila z naslovom: «Za demokratično obnovo italijanske družbe, za napredovanje s socializmom» je Togliatti dejal, da je Italija zaradi novega mednarodnega položaja ter notranjega gospodarskega in političnega razvoja postavljena pred nove izbire in nove smeri

nacionalnega življenja. Komunisti se lotevajo novega položaja in novih nalog z gotovostjo in zaupanjem tudi zato, ker se je izjalovil napad, ki se je pričel leta 1956 proti KPI in ker se je od tedaj mednarodni in notranji položaj razvijal po perspektivah, ki so jih oni nakazali.

«Zato nas ne more preneti niti spravi v zmedo, kaj je danes novega in velikega v stvarnosti in kar spreminja vse perspektive v korist miru, demokratične napredka in socializma», je dejal Togliatti.

Nato je nadaljeval: «To smo upali, to smo pričakovali in takšni so bili koncepti, ki smo jih imeli v okviru globoke spremembe sveta, obstaja važno dejstvo, ki prevladuje nad vsemi drugimi in ki ima glavno zaslugo za novi mednarodni položaj, t. j. dokazana nadmoč socialističnega

sistema nad kapitalističnim. Napad, s katerim so nas hoteli izločiti iz italijanske družbe, nas ni oslabil, marveč okrepil, toda ta napad je tudi pripomogel k okrepljeni reakcionarni sil in k zaviranju napredovanja demokracije. Protikomunizem je obrabljena navlačka, ki razpada in Ottaviani je ne pridiže moč ne bodo vrnila moči».

Togliatti je nato poudaril miroljubno in napredno funkcijo gospodarske, tehnične in vojaške moči ZSSR in socialističnih držav ter je posebej poudaril nedavni sklop vrhovnega sovjeta, da se znižajo oborožene sile za tretjino, kar dokazuje čisto obrambni značaj vojaške politike ZSSR ter tudi moralno nadmoč socializma. Pri tem je poudaril, da KP SZ nas vse veže dolgo in srčno prijateljstvo ter skupnost idejne usmeritve in velikih političnih in socialnih ciljev. Zatem je nakazal čimtelje, ki odpirajo nove zgodovinske perspektive in ki omogočajo socialističnemu svetu, da prepreči imperializem sprotitev novega svetovnega spopada. Nato je Togliatti orisal politični položaj v Zahodni Evropi in omenil, kako je moč socialističnih držav vplivala na politiko kapitalističnih držav, pri čemer se je skliceval tudi na Edenove spomine. Tudi v naši državi se sile premikajo in kljub vsemu nasprotovanju bo Gronchi odpotoval v ZSSR. Togliatti je poudaril, da bi bila moralna italijanska vlada povedati nemškemu kanclerju, da italijansko ljudstvo z ogorčenjem odklanja njegove strahotne reakcionarne spletke. Ko je kritiziral italijansko zunanjo politiko, je poudaril, da razvoj položaja vsiljuje, da se ta politika

(Nadaljevanje na 8. strani)

